

SPAN+

Eigen kracht bij dementie | Verpleeghuis

Naam persoon met dementie: _____

**Werkboek over eigen kracht
van de persoon met dementie**

Dit is een uitgave van het Universitair Kennisnetwerk Ouderenzorg Nijmegen

© 2024, 1e versie, UKON, Nijmegen

Auteurs

Charlotte van Corven
Annemiek Bielderma
Roeslan Leontjevas
Peter Lucassen
Maud Graff
Debby Gerritsen

Vormgeving

Hoogstede Ontwerpt

www.ukonnetwerk.nl/tools/spanplus-verpleeghuis

Wat is SPAN+?

SPAN+ biedt handvatten aan professionals en naasten om de eigen kracht van mensen met dementie in verpleeghuizen te stimuleren. Er wordt bewust stilgestaan bij wensen, behoeften en mogelijkheden van de persoon met dementie. Door te focussen op wat *wel* kan, wordt het welbevinden gestimuleerd.

Met **dit werkboek** gaan zorgprofessionals en naasten samen aan de slag om de **eigen kracht van een specifiek persoon met dementie** te stimuleren. Deze zorgprofessionals kunnen zorgmedewerkers zijn, maar bijvoorbeeld ook de ergotherapeut, activiteitenbegeleider of psycholoog.

Daarnaast kunnen zorgprofessionals aan de slag met hun **eigen werkwijze** rondom het stimuleren van eigen kracht van mensen met dementie. Gebruik hiervoor het 'werkboek voor de zorgprofessional'.

Wat is SPAN+?

De afkorting 'SPAN' staat voor de verschillende thema's van eigen kracht:

- In **Stand** houden van eigenwaarde
- De **Persoon** zijn die je bent
- **Autonome** keuzes en gevoel van controle
- Je **Nodig** en nuttig voelen

In dit werkboek noemen we deze thema's:

- ○ **Eigenwaarde**
- ○ **Jezelf zijn**
- ○ **Keuze en controle**
- ○ **Nodig en nuttig**

- ○ **Eigenwaarde** gaat over je gewaardeerd voelen, gehoord en gezien worden, en meedoen in de samenleving.
- ○ **Jezelf zijn** gaat over zijn wie je altijd bent geweest, maar ook wie je nu bent.
- ○ **Keuze en controle** gaat over zelf keuzes maken en een gevoel van controle hebben.
- ○ **Nodig en nuttig** gaat over zo lang mogelijk doen wat je kunt, wilt en gewend bent. En over iets bijdragen.

Wat is SPAN+?

SPAN+ bestaat uit 6 stappen. Deze staan hieronder toegelicht. Op de volgende pagina staat een overzicht van de bijbehorende materialen.

1. Voorbereiden

Een naaste en zorgprofessional gaan samen aan de slag. Beiden kennen de persoon met dementie goed. Zowel de naaste als de zorgprofessional kijkt de twee korte video's 'Doel en werkwijze van SPAN+ verpleeghuis' en 'De vier thema's van eigen kracht'.

2. Reflecteren

Dit werkboek bevat reflectiekaarten met vragen over de thema's van eigen kracht. De naaste vult deze kaarten in. Daarna gaat dit werkboek terug naar de betrokken zorgprofessional voor de volgende stap.

3. Plannen maken

Met de ingevulde reflectiekaarten gaan de naaste en de betrokken zorgprofessional met elkaar in gesprek. Samen maken zij haalbare plannen rondom de thema's van eigen kracht die passen bij de persoon met dementie. De zorgprofessional stemt de opgestelde plannen af met één of meerdere collega's.

4. Plannen uitvoeren

De persoon met dementie, naasten, vrijwilligers en zorgprofessionals gaan aan de slag met het uitvoeren van de opgestelde plannen.

5. Evalueren

De betrokken zorgprofessional evalueert samen met collega's en de naaste hoe het is gegaan en hoe zij verder gaan.

6. Aandacht houden voor eigen kracht

Het gebruik van SPAN+ is een doorlopend proces. Wensen, behoeften en mogelijkheden van de persoon met dementie kunnen veranderen. Daarom is het belangrijk alle onderdelen regelmatig opnieuw door te lopen.

Aan het einde van dit werkboek is ruimte voor notities.

Wat is SPAN+?

Materialen

Reflectiekaarten

Instructie voor de naaste

Vul de **reflectiekaarten** op de volgende pagina's in. Ga hiervoor eventueel in gesprek met iemand anders die de persoon met dementie goed kent. Als het lukt, betrek dan ook de persoon met dementie in het gesprek.

Er is geen goed of fout. Het belangrijkste is dat de positieve dingen in het leven van de persoon met dementie aandacht krijgen. Denk hierbij aan wie iemand was, maar ook hoe iemand nu is.

Nadat de reflectiekaarten zijn ingevuld, geef je dit werkboek terug aan de betrokken zorgprofessional.

Invuldatum _____ - _____ - 20 _____

Wat was er belangrijk in het leven van de persoon met dementie?

In de jeugd

In het volwassen leven

Waar is deze persoon goed in?

Denk hierbij aan hobby's, bezig zijn in en om het huis, sporten, een praatje maken.

Waar is deze persoon trots op?

Denk hierbij aan de plek waar diegene vandaan komt, familie en vrienden, loopbaan/werk, een hobby.

Wat doet deze persoon graag?

- In en om het huis
(bijvoorbeeld: koken, opruimen)
-

- Uiterlijke verzorging
(bijvoorbeeld: douchen, mooie kleding uitzoeken)
-

- Sport en bewegen
(bijvoorbeeld: wandelen, fietsen, zwemmen)
-

- Hobby's
(bijvoorbeeld: muziek luisteren, lezen, kaarten)
-

- Natuur
(bijvoorbeeld: dieren, bos, tuinieren)
-

Wat doet deze persoon graag?

- Maatschappelijk
(bijvoorbeeld: geloof, politiek)
-

- Met familie, vrienden, kennissen
(bijvoorbeeld: tijd doorbrengen met familie, praten met huisgenoten)
-

- Uitgaan
(bijvoorbeeld: visite, restaurant, uitjes)
-

- Herinneringen ophalen en vastleggen
(bijvoorbeeld: fotoalbums bekijken)
-

Met wie gaat deze persoon graag om?

(Vul namen in)

Familie / gezin:

Vrienden en kennissen:

Mensen uit de buurt:

Mensen met wie diegene activiteiten doet:

Zorgprofessionals en vrijwilligers:

Andere mensen:

(huis)dieren:

Hoe wil deze persoon graag dat anderen met hem of haar omgaan?

Aanspreken met 'je' en/of voornaam

Aanspreken met 'u' en/of achternaam

Over koetjes en kalfjes kletsen

Niet te veel praten

Wel lichamelijk contact

Geen lichamelijk contact

Anders, namelijk ...

Waarover wil deze persoon graag zelf keuzes maken?

Wat diegene eet en drinkt

Welke kleren diegene aan doet

Met wie diegene omgaat

Hobby's die diegene doet

Wat diegene op een dag gaat doen

Hoe laat diegene naar bed gaat

Wat diegene doet met zijn of haar geld

Welke zorg diegene ontvangt

Anders, namelijk ...

Wat kan deze persoon voor anderen betekenen?

Een goed gesprek

Een luisterend oor

Fijn gezelschap

Hulp bij praktische zaken, zoals helpen met koken of tuinieren

Iemand iets uitleggen, bijvoorbeeld over plantverzorging of handwerken

Anders, namelijk ...

Wanneer voelt deze persoon zich nodig of nuttig?

- Huishoudelijke taken
(bijvoorbeeld: meehelpen bij het koken of opruimen)

- Taken om het huis
(bijvoorbeeld: tuinieren, klusjes doen)

- Zelfzorg
(bijvoorbeeld: kleding kiezen, haren kammen)

- Er kunnen zijn voor iets of iemand
(bijvoorbeeld: voor een vriend, familielid, dier)

- Iemand helpen bij praktische zaken
(bijvoorbeeld: helpen bij activiteiten)

- Anders, namelijk ...

Waar geniet deze persoon van?

Voorbeelden: in het zonnetje zitten, met familie of vrienden samen zijn, een boek lezen, lekker eten, activiteiten ondernemen.

Aan-de-slag-kaarten

Instructie voor de naaste en betrokken zorgprofessional

Bespreek samen de ingevulde **reflectiekaarten**: Zijn jullie het eens? Wat valt op? Zijn er nog aanvullingen vanuit de zorgprofessional?

Gebruik de **aan-de-slag-kaarten** op de volgende pagina's om haalbare plannen te maken die passen bij de persoon met dementie. Dit doen jullie door eerst de twee kaarten in te vullen over het belang van de vier thema's van eigen kracht. Daarna noteren jullie voor elk van de thema's waar jullie mee aan de slag gaan.

De zorgprofessional stemt de gemaakte plannen vervolgens af met één of meerdere collega's en vult daarna de **samen-op-één-lijn kaart** in.

Invuldatum _____ - _____ - 20 _____

Hoe belangrijk is het voor de persoon met dementie om ...

gewaardeerd te worden?

zichzelf te zijn?

zelf keuzes te maken?

zich nodig of nuttig te maken?

Hoe vaak denken jullie dat de persoon met dementie ...

zich gewaardeerd voelt?

zichzelf kan zijn?

het gevoel heeft zelf keuzes te maken?

zich nodig of nuttig voelt?

Eigenwaarde

'Eigenwaarde' gaat over je gewaardeerd voelen, gehoord en gezien worden, en meedoen in de samenleving.

Hierover zijn verschillende reflectiekaarten ingevuld. Kijk naar de antwoorden op de vragen met . Dit kan helpen bij het invullen van de volgende kaarten.

Aan de slag met "Eigenwaarde"

Op welke manier stimuleren we nu de eigenwaarde van deze persoon?

Wanneer is dit moeilijk?

Aan de slag met "Eigenwaarde"

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze persoon zijn eigenwaarde behoudt?

Aan de slag met "Eigenwaarde"

Wat hebben we nodig om hiermee aan de slag te gaan?

Wie kunnen ons hierbij helpen?

Wanneer gaan we hiermee aan de slag?

Jezelf zijn

'Jezelf zijn' gaat over zijn wie je altijd bent geweest, maar ook wie je nu bent. Misschien zijn voorkeuren en interesses in de loop van de tijd veranderd.

Hierover zijn verschillende reflectiekaarten ingevuld. Kijk naar de antwoorden op de vragen met . Dit kan helpen bij het invullen van de volgende kaarten.

Aan de slag met "Jezelf zijn"

Op welke manier stimuleren we nu dat deze persoon zichzelf kan zijn?

Wanneer is dit moeilijk?

Aan de slag met "Jezelf zijn"

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze persoon zichzelf kan zijn?

Aan de slag met "Jezelf zijn"

Wat hebben we nodig om hiermee aan de slag te gaan?

Wie kunnen ons hierbij helpen?

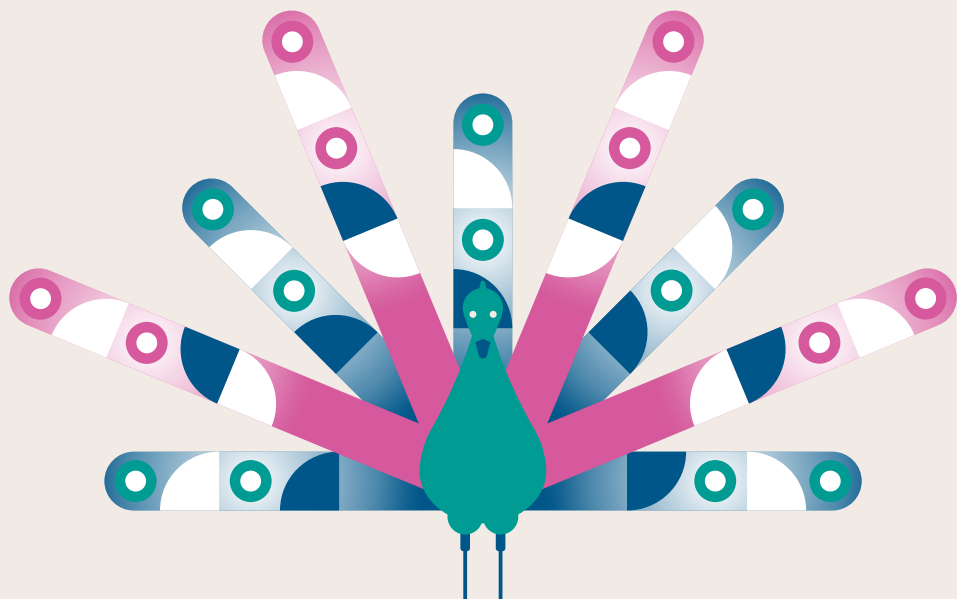
Wanneer gaan we hiermee aan de slag?

Keuze en controle

'Keuze en controle' gaat over zelf keuzes maken en een gevoel van controle hebben. En over dat keuzes geaccepteerd worden. Ook gaat het over het krijgen van hulp bij het maken van keuzes als dat nodig is.

Hierover zijn verschillende reflectiekaarten ingevuld. Kijk naar de antwoorden op de vragen met . Dit kan helpen bij het invullen van de volgende kaarten.

Aan de slag met "Keuze en controle"

Op welke manier stimuleren we nu het gevoel van keuze en controle van deze persoon?

Wanneer is dit moeilijk?

Aan de slag met "Keuze en controle"

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze persoon een gevoel van keuze en controle heeft?

Aan de slag met "Keuze en controle"

Wat hebben we nodig om hiermee aan de slag te gaan?

Wie kunnen ons hierbij helpen?

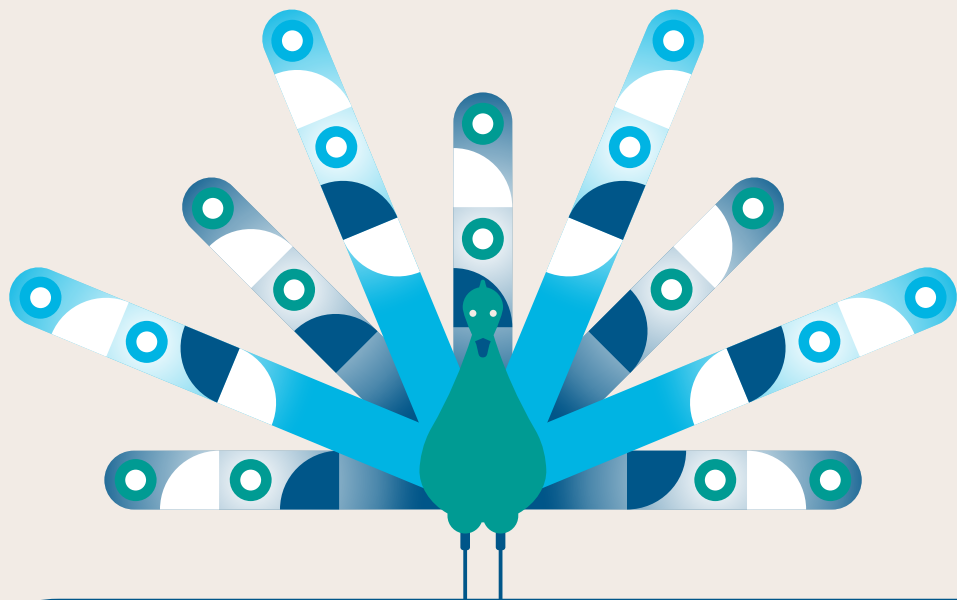
Wanneer gaan we hiermee aan de slag?

Nodig en nuttig

'Nodig en nuttig' gaat over zo lang mogelijk doen wat je kunt, wilt en gewend bent. En over gestimuleerd worden om zelf activiteiten of taken uit te voeren, om iets bij te dragen.

Hierover zijn verschillende reflectiekaarten ingevuld. Kijk naar de antwoorden op de vragen met . Dit kan helpen bij het invullen van de volgende kaarten.

Aan de slag met "Nodig en nuttig"

Op welke manier stimuleren we nu het gevoel nodig en nuttig te zijn van deze persoon?

Wanneer is dit moeilijk?

Aan de slag met “Nodig en nuttig”

Hoe kunnen we ervoor zorgen dat deze persoon zich nodig en nuttig voelt?

Aan de slag met “Nodig en nuttig”

Wat hebben we nodig om hiermee aan de slag te gaan?

Wie kunnen ons hierbij helpen?

Wanneer gaan we hiermee aan de slag?

Samen-op-één-lijn-kaart

Instructie voor de betrokken zorgprofessional

Bespreek de gemaakte plannen met collega's. Zijn er aanvullingen? Welke rol kunnen collega's vervullen?

Het is belangrijk dat alle collega's op de hoogte zijn van de gemaakte plannen. **Noteer deze in het cliëntendossier.**

Daarna gaan de persoon met dementie, naasten, vrijwilligers en zorgprofessionals aan de slag met het uitvoeren van de gemaakte plannen.

Invuldatum _____ - _____ - 20 _____

Evaluatiekaarten

Instructie voor de betrokken zorgprofessional

De afgelopen tijd zijn jullie aan de slag gegaan met het stimuleren van de eigen kracht van de persoon met dementie. Als betrokken zorgprofessional evalueer je eerst met collega's onderling en vervolgens met de naaste. Gebruik hiervoor de **evaluatiekaarten** op de volgende pagina's.

Kijk voor de evaluatie nog eens terug naar de **aan-de-slag-kaarten** uit dit werkboek. Hoe gaat het? Willen jullie nog iets aanpassen? **Pas zo nodig het cliëntendossier aan.**

Wanneer ga je evalueren ...

met collega's _____ - _____ - 20 _____

met de naaste _____ - _____ - 20 _____

Evaluatie met collega's

Hoe vinden we dat het de afgelopen tijd is gegaan?
Wat is positief veranderd? Waar liepen we tegenaan?

Eigenwaarde

Jezelf zijn

Keuze en controle

Nodig en nuttig

Evaluatie met collega's

Hoe verliep de samenwerking?

Evaluatie met collega's

Hoe gaan we de komende tijd verder?

Eigenwaarde

Jezelf zijn

Keuze en controle

Nodig en nuttig

Evaluatie door naaste en zorgprofessional

Hoe vinden we dat het de afgelopen tijd is gegaan?
Wat is positief veranderd? Waar liepen we tegenaan?

Eigenwaarde

Jezelf zijn

Keuze en controle

Nodig en nuttig

Evaluatie door naaste en zorgprofessional

Hoe verliep de samenwerking?

Evaluatie door naaste en zorgprofessional

Hoe gaan we de komende tijd verder?

Eigenwaarde

Jezelf zijn

Keuze en controle

Nodig en nuttig

Ruimte voor notities

Ruimte voor notities

